

УДК 343.126 (477)

Р. Римарчук,кандидат юридичних наук, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики
Львівського державного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ ТА СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ

Соціальний і правовий захист осіб, залучених до оперативно-розшукової діяльності, є важливим чинником розв'язання складного комплексу проблем підвищення активності громадян в боротьбі зі злочинністю, їх взаємодії з органами внутрішніх справ. Водночас підвищується ступінь ризику таких осіб, ускладнюється завдання самозбереження і забезпечення їх безпеки у процесі оперативно-розшукової діяльності.

Під безпекою найчастіше розуміють такий стан захищеності особи, суспільства і держави від будь-яких загроз, що виходять як з внутрішніх, так і з зовнішніх джерел небезпеки, який гарантує об'єкту та суб'єкту захисту стабільний розвиток, реалізацію прав та обов'язків.

Російський дослідник В.Я. Шапакідзе поділяє процесуальну безпеку на складові:

– фізична безпека – це стан захищеності особи від будь-якого неправомірного посягання на її життя, здоров'я, тілесну недоторканість, свободу пересування та вибір місця перебування або проживання;

– психологічна безпека – це стан захищеності особи від будь-якого вторгнення в її психічну діяльність у зв'язку з участю у кримінальному процесі, що штучно створює критичну життєву ситуацію у вигляді стресів, конфліктів, кризи і (або) спричинює супутню шкоду її здоров'ю;

– матеріальна безпека – це стан захищеності особи від будь-якого неправомірного посягання на її майно, наявні або потенційні доходи та матеріальні гарантії повноцінного учасника кримінального судочинства [1, с. 12].

Конституція України зазначає, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визначаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Держава відповідає перед людиною

за свою діяльність. Ці конституційні положення повністю поширюються на всіх учасників кримінального судочинства та суб'єктів оперативно-розшукової діяльності. Захист держави гарантується, перш за все, тим, що співробітництво особи з оперативними підрозділами у виконанні спеціальних завдань оперативно-розшукової діяльності є державною таємницею, яка охороняється законами України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про державну таємницю» та низкою інших законів. Захист держави поширюється на всіх осіб, залучених до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, незалежно від форм такого співробітництва, чи то на постійній основі, чи тимчасово, як на основі угоди, так і за усною домовленістю, за винагороду чи безоплатно [2, с. 70].

Низку злочинів неможливо виявити та розслідувати без залучення окремих осіб до виконання оперативно-розшукових завдань. Криміналізація всіх основних сфер соціально-економічного життя, підвищення організованості й озброєння злочинців визначають дедалі більше загострення їх конфронтації із правоохоронною системою [5, с. 35]. Будь-яка організаційна структура, щоб функціонувати ефективніше чи виправдовувати своє існування загалом, має дотримуватися певних умов. Зокрема, соціальна необхідність у використанні допомоги громадян у боротьбі зі злочинами зумовлює потребу у формулюванні соціальних і правових гарантій, тобто законодавчо визначених прав і переваг, що принадають суб'єкта такої діяльності і, відповідно, роблять її життєздатною й ефективною [6, с. 79].

Як система правових норм, соціально-правовий захист забезпечує безпеку й ефективність діяльності працівників оперативних підрозділів та інших учасників оперативно-розшукової діяльності з розв'язання поставлених завдань, а також законність

рішень й оперативно-розшукових заходів щодо осіб, об'єктів, які становлять оперативний інтерес, їх соціальну захищеність, а в разі вчинення правопорушення – відшкодування збитків [7].

Аналізовані правові засади оперативно-розшукової діяльності, соціальні та правові гарантії можна систематизувати:

- за ступенем визначеності та значущістю;
- суб'єктами, на яких ці норми поширюються;
- предметом регулювання;
- джерелами фіксації.

Соціальні та правові гарантії за ступенем визначеності та значущістю можна поділити на загальні, гарантовані, насамперед, Конституцією України, і такі, що забезпечують виконання обов'язків, пов'язаних із боротьбою зі злочинністю. Вони містять систему правових норм, що забезпечують:

- належні умови роботи;
- пільги, гарантії і компенсації (ст. 21–23 Закону України «Про міліцію»; ст. 12–13 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»; ст. 13–14 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» та ін.);

– гарантії безпеки під час виконання службових обов'язків (Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»; ч. 3 ст. 13 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»; ч. 4 ст. 14 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», ст. 16–18 і 26 Закону України «Про державну податкову службу в Україні»; ст. 19, 21 і 23 Закону України «Про розвідувальні органи України»; ст. 36, 39, 42, 43 і п. 9 ч. 1 ст. 66 Кримінального кодексу України та ін.);

– можливість відшкодування державою збитків, завданих особами під час здійснення ними своїх повноважень (ст. 56 Конституції України, ч. 3 ст. 13 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», ч. 8 ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

За предметом регулювання вирізняють норми:

- соціального захисту, що передбачають реалізацію прав, пільг, гарантії і компенсацій (право на грошове утримання, забезпечення житлом, телефоном, безплатний проїзд, державне страхування, відпочинок, пенсію, відшкодування завданої ним шкоди та ін.) органами державної влади і місцевого самоврядування; удосконалення механізмів й інститутів соціального захисту посадових осіб; охорону їх життя і

здоров'я, а також інші заходи, спрямовані на створення умов життя і діяльності, що відповідають характеру оперативно-розшукової діяльності та її ролі в захисті людини, суспільства й держави від злочинних посягань;

– захисту юридичного статусу (правовий захист). Відповідно до законодавства України, правовий захист посадових осіб оперативних підрозділів правоохоронних органів є функцією держави і передбачає закріплення в законах та інших нормативних правових актах пільг, гарантії і компенсації цим особам й інших заходів, а також запровадження правового механізму їх реалізації. Правову основу захисту працівників суду і правоохоронних органів та їх близьких родичів становлять Конституція України, Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», Кримінальний і Кримінально-процесуальний кодекси України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Митний кодекс України, закони України «Про статус суддів», «Про прокуратуру», «Про міліцію», «Про Службу безпеки України», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про державну податкову службу України» й інші законодавчі акти України.

У разі виникнення реальної загрози життю, здоров'ю чи майну приватних осіб унаслідок їх сприяння оперативним підрозділам, а також членів їх сімей і близьких родичів ці підрозділи, що виступають від імені держави, зобов'язані вжити необхідні заходи для запобігання протиправним діям, установленню винних і притягненню їх до відповідальності, передбаченої законодавством України. Наприклад, у ст. 2 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» право на забезпечення безпеки за наявності відповідних підстав мають, зокрема, особи, які заявили до правоохоронного органу про злочин або в іншій формі брали участь чи сприяли у виявленні, попередженні, припиненні й розкритті злочинів, а також члени їх сімей та близькі родичі, якщо шляхом погроз або інших протиправних дій щодо них робляться спроби вплинути на учасників кримінального судочинства. Згідно ст. 7 цього Закону, заходами забезпечення безпеки є:

- особиста охорона, охорона житла і майна;
- видача спеціальних засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку;
- використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження;
- заміна документів і зміна зовнішності;

- зміна місця роботи чи навчання;
- переселення в інше місце проживання;
- поміщення до дошкільної виховної установи або установи органів соціального захисту населення;
- забезпечення конфіденційності відомостей про особу;
- закритий судовий розгляд.

Крім того, з огляду на характер і ступінь небезпеки для життя, здоров'я, житла і майна осіб, взятих під захист, можуть здійснюватися й інші заходи безпеки. Причому, відповідно до ст. 20 цього самого Закону, підставою для вжиття таких заходів є дані, що свідчать про наявність реальної загрози їх життю, здоров'ю, житлу і майну. Приводом для вжиття заходів забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства, членів їх сімей і близьких родичів може бути:

- заява учасника кримінального судочинства, члена його сім'ї чи близького родича;
- звернення керівника відповідного державного органу;
- отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози життю, здоров'ю, житлу і майну зазначених вище осіб.

Застосування оперативно-технічних засобів в оперативно-розшуковій діяльності пов'язане з необхідністю забезпечення прав і свобод особи та має спрямовуватися на захист законних інтересів громадян, держави і здійснюватися винятково з метою запобігання тяжкому чи особливо тяжкому злочині або отримання відомостей про злочин чи особу, яка його вчинила, якщо іншим способом це неможливо отримати. В оперативно-розшуковій діяльності гласно і негласно з метою пошуку й фіксації фактичних даних про можливу протиправну діяльність особи або групи осіб, а також для ужиття заходів безпеки щодо учасників кримінального процесу та осіб, задіяних в оперативно-розшуковій діяльності, застосовуються оперативно-технічні засоби. Їх можна класифікувати таким чином:

- засоби негласної фото-, кіно-, та відеозйомки;
- засоби магнітного, цифрового та оптичного запису;
- пошукові прилади;
- спеціальні технічні засоби, теле-, відеоапаратура та оптичні прилади для спостереження за діями особи;
- засоби сигналізації та радіоприлади для дистанційного виявлення і контролю дій осіб;
- спеціальні хімічні речовини.

Використовувати кожний оперативно-технічний засіб необхідно з позицій практичного спрямування, а також можливості його застосування у процесі здійснення конкретного оперативно-розшукового заходу, який, в свою чергу, повинен відповідати характеру та ступеню суспільної небезпеки протиправного діяння, стосовно якого він проводиться.

Правовий, соціальний та фізичний захист особи, яка бере участь в оперативно-розшукових заходах, завжди був проблемою в оперативно-розшуковій діяльності. Оскільки законодавчого закріплення правового положення цієї категорії співробітників не було, то воно тією чи іншою мірою передбачалось в окремих нормативних актах.

Ст. 13 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» вказує, що особа, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, перебуває під захистом держави. У разі виникнення загрози життю, здоров'ю або майну особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, її захист здійснюється у порядку, передбаченому ч. 3 ст. 2 цього Закону, а ст. 2 передбачає, що «... не несе відповідальності працівник оперативного підрозділу, який заподіяв шкоду правам, свободам людини, інтересам держави під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, перебуваючи у стані необхідної оборони, крайньої необхідності або професійного ризику, а так само у зв'язку із затриманням особи, в діях якої є ознаки злочину». Законодавець не дає поняття оперативного ризику як у цьому Законі, так і у ст. 2 Кримінального кодексу України (діяння, пов'язані з ризиком). Але значно розширює можливості його застосування, зазначаючи, що:

- не є злочином діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронним інтересам, якщо це діяння було вчинено в умовах виправданого ризику;
- ризик визнається виправданим, якщо мету, яка була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронним інтересам.

Вважаємо, що таке нечітке визначення і регламентування поняття оперативного ризику в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» і ризику в Кримінальному кодексі України стає на користь оперативно-розшуковій діяльності загалом і конфіденційному співробітнику зокрема.

Існують розумні межі застосування засобів ОРД, у рамках яких проведені оперативно-розшукові заходи виправдовують поставлені цілі: чим більшого обмеження прав може завдати проведення оперативно-розшукового заходу окремій людині, тим більш вагомими повинні бути оперативні здобутки, задля яких його було здійснено. Виправданість та доцільність проведення оперативно-розшукового заходу залежить не лише від того, чи дасть він бажаний результат, а також від того, чи враховано, який несприятливий вплив на людину чинитиме його проведення. Слід відмежувати оперативний ризик від необхідної оборони та крайньої необхідності. Відмінність його полягає у тактиці здійснення окремих оперативно-розшукових дій. Наприклад, негласному працівникові поставлене завдання встановити місце знаходження наркотичних речовин або взяти для аналізу певну пробу. Для виконання цього завдання він таємно проникає в необхідне місце, відкриває певні приміщення чи інші сховища, чим фактично вчиняє діяння, яке за ознаками схоже на злочин, передбачений ст. 186 Кримінального кодексу України (крадіжка), або ж інший злочин. Оперативний ризик може мати місце й у відкритій формі дій, але, як правило, має бути зашифрований.

Сучасні злочинні угруповання та й окремі злочинці обізнані в тактиці й методах оперативно-розшукової діяльності, знають кримінальне законодавство і майже завжди здійснюють перевірки нових членів «на ділі». Тому співробітник вимушений і має право брати участь у певних злочинних діях. Закон (п. 3 ст. 42 Кримінального кодексу України) не визнає ризик виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій. Ще більші можливості у правовому захисті негласного працівника закладені у ст. 43 Кримінального кодексу України (виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації). У п. 1 цієї статті зазначено, що не є злочином вимушене заподіяння шкоди правоохоронним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх злочинної діяльності. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєднаного з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного зі спричиненням тяжкого тілес-

ного ушкодження потерпілому або настання інших тяжких або особливо тяжких наслідків [9, с. 281]. Особа, яка вчинила злочин, передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у вигляді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.

Для правового захисту особи, яка бере участь в оперативно-розшукових заходах є можливість використати і положення необхідної оборони (ст. 36 Кримінального кодексу) та крайньої необхідності (ст. 39 Кримінального кодексу). Ці можливості зазначені в Кодексі. Відповідно до ситуації, в якій діяв співробітник, слід застосовувати положення цих статей. Правовий захист від притягнення до кримінальної відповідальності чи припинення кримінальної справи щодо особи, яка бере участь в оперативно-розшукових заходах спричиняє, як правило, потребу соціального та фізичного захисту. У цьому разі слід використати положення Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та інших законодавчих актів. На жаль, через матеріальний стан правоохоронних органів не завжди є можливість здійснити ці заходи, але слід прагнути і домагатися цього. Негласний працівник буде трудитися з повною віддачею лише тоді, коли він вірить, що буде захищений при необхідності. Статус громадян, які сприяють органам у здійсненні оперативно-розшукової діяльності, містить у собі сукупність їх прав, обов'язків і відповідальності, а також положення, адресовані державі, що торкаються соціального і правового захисту цих громадян. Якщо особи сприяють державним органам, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність на основі угоди, то держава зобов'язана гарантувати виконання зобов'язань, передбачених угодою. У разі невиконання таких зобов'язань особи мають право за власною ініціативою розірвати угоду. Варто враховувати, що за своїм змістом право на соціальний захист таких осіб містить у собі не тільки право на отримання грошової винагороди, а й право на соціальне обслуговування, покликане задовольнити особливі потреби людей, зумовлені розладом здоров'я (допомога у веденні домашнього господарства, забезпечення спеціальними засобами пересування, утримання в будинках-інтернатах тощо).

В теорії ОРД існує класифікація оперативно-розшукових правовідносин на підставі критерію щодо суб'єктів, які беруть у них участь, а саме:

1) правові відносини між посадовими особами оперативного підрозділу, що виникають на основі двостороннього зв'язку прав і обов'язків, відповідним розмежуванням повноважень і компетенції, повною обізнаністю про сутність та принципи оперативно-розшукової діяльності, сили, засоби і методи, способи їх застосування, режим секретності;

2) правові відносини між оперативним працівником (як суб'єктом ОРД) і особою, яка перевіряється оперативно-розшуковими (найчастіше негласними) методами і засобами;

3) правовідносини між оперативним працівником і особою, яка залучається до виконання завдань ОРД на основі довірливості і конфіденційності відносин.

Законодавство України називає суб'єктів правовідносин, що виникають з приводу забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а саме: особи, які мають право на забезпечення безпеки, органи, які забезпечують безпеку.

До першої категорії осіб, які мають право на забезпечення безпеки шляхом застосування відповідних заходів, належать:

- особа, яка заявила до правоохоронного органу про кримінальне правопорушення або в іншій формі брала участь чи сприяла виявленню, попередженню, припиненню, розслідуванню кримінальних правопорушень;

- потерпілий та його представник у кримінальному провадженні;
- підозрюваний, обвинувачений, захисники і законні представники;

- цивільний позивач, цивільний відповідач та їх представники;

- свідок;
- експерт, спеціаліст, перекладач і понятий;

- члени сімей та близькі родичі осіб, перелічених у попередніх пунктах, якщо щодо них робляться спроби вплинути на учасників кримінального судочинства.

До органів, які забезпечують безпеку, належать:

а) державні органи, які приймають рішення про застосування заходів безпеки:

- слідчий, прокурор, суд, на розгляді яких знаходяться кримінальні провадження щодо кримінальних правопорушень, у розслідуванні чи судовому розгляді брали або беруть участь особи, які мають право на забезпечення безпеки;

- орган (підрозділ), що здійснює оперативно-розшукову діяльність щодо осіб, які брали участь або сприяли виявленню, попередженню, припиненню злочинів;

- слідчий суддя у випадках передбачених ст. 206 Кримінального процесуального кодексу України;

б) державні органи, які здійснюють заходи безпеки:

- органи служби безпеки та внутрішніх справ, у складі яких з цією метою створюються спеціальні підрозділи;

- органи і установи пенітенціарної служби, слідчі ізолятори стосовно осіб, які тримаються в цих установах;

- командири військових частин стосовно здійснення заходів безпеки щодо військовослужбовців

Отже, необхідно зробити висновок, що чинне законодавство не визначає категорій осіб, які є учасниками оперативно-розшукових заходів. Водночас сьогодні існує законодавче підґрунтя, достатнє для визначення правового статусу осіб, які беруть у них участь, а отже, можуть наражатися на небезпеку і потребують захисту. Воно має бути покладено в основу розроблення правового механізму забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів. [11].

Ключові слова: оперативно-розшукові заходи, правовий, соціальний та фізичний захист особи, заходи безпеки, оперативні працівники, оперативний ризик, оперативнотехнічний засіб.

Розглядаються поняття, сутність та суб'єкти забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів. Соціальний і правовий захист осіб, залучених до оперативно-розшукової діяльності, є важливим чинником розв'язання складного комплексу проблем підвищення активності громадян в боротьбі зі злочинністю, їх взаємодії з органами внутрішніх справ.

Рассматриваются понятие, сущность и субъекты обеспечения безопасности участников оперативно-розыскных мероприятий. Социальная и правовая защита лиц, привлеченных к оперативно-розыскной деятельности, является важным фактором решения сложного комплекса проблем повышения активности граждан в борьбе с преступностью, их взаимодействия с органами внутренних дел.

The article is dedicated to the examination of the notion, content and subjects of safety provision for parties involved in measures of detection. While carrying out certain tasks on crime counteraction operational officers and other parties of measures of detection jeopardize their health and safety.

Література

1. Шапакидзе В. Я. Обеспечение процессуальной безопасности частных лиц в досудебном уголовном производстве : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Уголовный процесс ; криминалистика и судебная экспертиза ; оперативно-розыскная деятельность» / В. Я. Шапакидзе. – Волгоград, 2003. – 28 с. – С. 12.

2. Бандурка О. М. Оперативно-розыска діяльність / О. М. Бандурка. – Х. : Нац. ун-т. внутр. справ, 2002. – Ч. II. – 335 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України / Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність». – К., 2012. – 336 с.

4. Ромадановский К. О. Международные стандарты и принципы организации защиты участников уголовного судопроизводства / К. О. Ромадановский // Российский следователь. – 2005. – № 9. – С. 10–12.

5. Бандурка А. М. Оперативно-розыскная деятельность: правовой анализ : науч.-практ. пособие / А. М. Бандурка, А. В. Горбачев. – К. : РИО МВД Украины, 1994. – 160 с.

6. Брусницын Л. В. Проблемы формирования российского законодательства о защите лиц, содействующих уголовному правосудию / Л. В. Брусницын // Государство и право. – 2004. – № 2. – С. 32–41.

7. Глазков В. А. Деякі проблемні питання правового та соціального захи-

сту осіб, які виконують завдання ОРД / В. А. Глазков // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ. – 2006. – Вип. 3. – С. 70–73.

8. Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою / прийнята резолюцією 40/34 Генеральної Асамблеї ООН від 29 лист. 1985 р. // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам. – К. : Укр.-Амер. Бюро захисту прав людини, 1996. – С. 159–161.

9. Янків О. Професійний ризик та його вплив на забезпечення особистої безпеки працівників ОВС / О. Янків // Актуальні проблеми управління та службово-оперативної діяльності ОВС у сучасний період розвитку державності України : матеріали наук.-практ. конф. (27 жовтня 2007 р., Київ). – К., 2008. – С. 280–282.

10. Мінченко С. І. Теоретичні та практичні засади діяльності оперативних підрозділів МВС України щодо забезпечення прав людини : монографія / С. І. Мінченко. – Київ : ДП «Розвиток» МВС України, 2012. – 364 с.

11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України, 1994. – № 11. – Ст. 51.

УДК 343.1

Р. Сопільник,

кандидат юридичних наук, доцент
Львівського університету бізнесу та права

**ОБВИНУВАЧЕНИЙ (ПІДСУДНИЙ) – ОСНОВНИЙ
УЧАСНИК КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА**

Відповідно до ч. 1 ст. 43 КПК України обвинуваченим визнається особа, щодо якої винесено постанову про притягнення його в якості обвинувачуваного або винесено обвинувальний акт. Обвинувачений, у кримінальній справі якого призначено судовий розгляд, іменується підсудним. Обвинувачений, щодо якого винесено обвинувальний вирок, іменується засудженим. Обвинувачений, щодо якого винесено виправдувальний вирок, є виправданим.

Постанову про притягнення особи як обвинуваченого виносять у ході досудового провадження слідчий, дізнавач, прокурор

(ст. 171 КПК), обвинувальний акт складає по закінченні дізнання дізнавач, і стверджують його начальник органу дізнання і прокурор (ст. 225 КПК).

Обвинувачений має право:

- 1) знати, в чому він обвинувачується;
- 2) отримати копію постанови про притягнення його як обвинуваченого, копію постанови про застосування до нього запобіжного заходу, копію обвинувального вироку або обвинувального акта;
- 3) заперечувати проти обвинувачення, давати показання за пред'явленим йому обвинуваченням або відмовитися від дачі показань.